

SEZEN ÜNLÜÖNEN • Kıymetli Şeylerin Tanzimi

SEZEN ÜNLÜÖNEN 1987'de doğdu. *Kıymetli Şeylerin Tanzimi* yayımlanan ilk kitabıdır.

İletişim Yayınları 2427 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 414

ISBN-13: 978-975-05-2139-3

© 2017 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2017, İstanbul

EDİTÖR Levent Cantek

KAPAK ve İLLÜSTRASYONLAR Deniz Karagül

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Sena Ofset • SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

SEZEN ÜNLÜÖNEN

Kıymetli Şeylerin Tanzimi

**[eşikten
atlamak]**

Muhabbet Apartmanı'na ulaşmak öyle kolay değildi.

Diyelim ki Beşiktaş'tan çıktınız yola. Önce vapurla Kadıköy'e geçmek, sonra orada bekleyen otobüslerden 19YR numaralı olanına denk getirip, hatta önünüze çıkma gafletinde bulunan birkaç şaşkını bu uğurda dirsekleyip binmek, yol boyu otobüs sizi takır takır sallarken sağdan soldan üstünüze abananları huzursuz huzursuz kıpırdanarak, olmadı öhhö öhhö diye öksürerek hizaya çekmek, şoför sinirlenip de zınk diye fren yaptı mı bütün otobüsle senkronize halde öne, araba tekrar harekete geçti mi arkaya devrileyazmak, ordan birisi söylenmeye başlarsa cıkcıkla-mak, kavga çıkarsa "bitsin de yolumuza devam edelim" diye sabretmek, son duraktan bir önceki durakta otobüsten inip iki yüz metre yürüyüp bu sefer de bir minibüse binmek fi-lan lazım gelirdi.

Siz de bütün bu eziyete katlanıp kışın yağmur çamur de-meden (çamur demeden mi! hem de İstanbul'da?) yazın sı-cakta oluk oluk terleyerek (şoför klimayı açmaz, sinameki birisi muhakkak "ceyran çarpıyor" diye camın çok açılması-na itiraz eder) neredeyse saatlerce yol tepip Muhabbet Apar-tmanı'nın girişine varıp da etrafa baksanız "Bunca zahme-te değer miydi acaba?" diye şöyle bir aklınızdan geçirirdiniz belki, kim bilir.

Alelacele dikilmiş üç dört tane apartman, na işte biri de Muhabbet Apartmanı, ortada betondan bir yeşil alan, cüm-le kapısında site yöneticisinin apartman ahalisini çöplerini akşam yediden önce dışarı çıkarmaya, çıkarmıyanların hak-kında işlem yapılacağına, ayrıca ayidatları düzenli yatırmaya davet ettiğini duyuran bir kâğıt...

Neyse efendim, apartmana girip de merdivenlerden tır-mandığınızda yahut asansörün üzerinin yazıları silinmiş düğmelerinden doğru olanı tahmin edip işbu düğmeye azı-

cık zorlayarak basıp beşinci kata vardığımızda kapılardan birinde Fırat Karemin ismini görürdünüz. Kapıyı çalıp içeri buyur edilecek olsanız (ama niye kapıyı çalasınız, neden içeri buyur edilesiniz?) eve girer girmez ilk iş zaten oldukça alçak olan tavanların, boğucu bir maviye boyandığı için evi iyice küçük ve basık gösterdiğini fark ederdiniz. Eve ilk kez gelen orta boylu insanların dahi yaptığı üzere hole adım attığınız anda kafanız tavana çarpacakmış hissine kapılıp gayri ihtiyari başınızı eğerdiniz. Duvarlardaki maviyi, okul ve resmî daire duvarları için devlet babanın ilk aklına gelen seçim olduğundan belki, hemen tanırdınız. İçinizi devlet dairelerine yahut okullarına girdiğinizde hissettiğiniz o huzur, güven duygusu, kendini yerinde ve ait görme duygusu kaplardı bir ihtimal.

Çekinmeyin, bakın dolanın şöyle bir. Girişte, hemen solda kalan geniş oda salon. Salon bir kapıyla evin en büyük balkonuna açılıyor ama evin bütün balkonları gibi orası da camla kapatılmış. (Yazın çok rüzgâr oluyor da.) Siz iyisi mi gerisingeri salona dönüp orayı kolaçan edin. Başköşede kocaman bir televizyon, duvarlar genelde çıplak. Eskiden büyükçe bir çerçeveye yerleştirilmiş, Sevim’le Fırat’ın düğün günlerinde Boğaz kenarında gelinlik ve damatlıklarıyla çekildikleri (gelinliği Sevim, damatlığı Fırat giyiyor canım, illa belirtmek mi lazım) bir resim vardı televizyonun arkasında kalan duvarda, sonra Sevim kaldırdı, ama boşta kalan çivi ile çivinin tam altına düşen dikdörtgen alanda badananın bir ton farklı oluşu ele veriyor resmin yerini. Bu resimde fotoğrafçının el ele tutuşturduğu Sevim ile Fırat gövdeleriyle denize dönmüş, manzarayı seyrederek bir vaziyet almışlarken son anda geride bıraktıkları dünyadan beklenmedik bir çağrı duymuş da ona bakıyor gibi başlarını bize çevirmişler, tebessüm ediyorlar. Duvardan indirilip yerinden edilen bıçare resim çerçevesinde uslu uslu oturarak vitrinin en üst çek-

mecesinde, önemli, pahalı ama kullanılmayan akraba hediyeleriyle beraber vaktinin –bir ümit bir kez daha– gelmesini bekliyor.

Koca televizyonun altında Nazlı'nın oynamasının yasak olduğu bir oyun konsolu. Yemek masasının üzerinde ne kadar su verilmesi gerektiği hususunda bir türlü mutabakata varılamayan boynu bükük, pek zavallı bir orkide – ki Sevim'e göre suda âdetâ boğulduğu için, Fırat'a sorarsanız da aç biilaç su verilmesini beklediği için bu halde.

Salondan çıkıp sokak kapısının tam karşısında kalan mutfaka gelelim. Mutfak... Bir mutfak hakkında ne söylenebilir ki Allah aşkına? Mutfakı dolduran mis gibi yemek kokuları, raflarda renk renk reçel, turşu kavanozları, şefkatle gülümseyen anaç kadınların tahta bir kaşıkla tadına baktıkları yemekler... Margarin reklamı mı bu? Bizim Karemin ailesinin mutfakı da belirgin bir özelliği olmayan, her evde karşılaşılan türden bir mutfak. Buzdolabının üzerinde eve yemek getiren çeşitli lokantaların, sucunun telefon numaraları. Fırat Çanakkale'ye iş gezisine gittiğinde getirdiği Truva atı şeklinde bir buzdolabı süsü. Dolabın içinde heves edilip alınmış, bir türlü nasıl yenileceği bilinmemiş, sonra da israf olacak diye ayda bir neredeyse bir vazife gibi çıkarılıp masaya konan bir kavanoz *hollandaise* sos.

Holden ayrılıp sağ taraftaki koridora yönelip ilerlediğinizde mutfaktan sonraki ilk durak, yine solunuzda kalan küçük bir oda. İlk bakışta ne amaçla kullanıldığı anlaşılmayan ufak çaplı bir muamma. Ütü masası, çamaşır sepeti, elektrik süpürgesi gibi eşyalar gelişigüzel duvarlara doğru ittirilmiş. Tek kişilik rahatsız görünümlü bir yatak duvara bitişik duruyor. Oda ütü odası yahut evin öteberisi için bir nevi depo izlenimi veriyor ama küçük bir sehpanın üzerine yığılmış kitaplar (Dostoyevskiler, bir Lenin, bir Fakir Baykurt...), sonracığıma yerde –siz içini göremiyorsunuz ama– kapağı fer-

muarı çekilmeden üstünkörü kapatılmış kıyafet dolu bir valiz, biraz kafa karıştırıyor. Misafir mi var?

Neyse. Bir sonraki odanın ne olduğu çok daha açık. Duvarlar tozpembe, yatağın üstünde pembe fırırlı bir örtü; yerde, rafta oyuncaklar, ufacık tefecik kırmızı bir masa, masanın dibine bırakılmış üzerinde bir çizgi film kahramanının resmi olan bir okul çantası, siz ayıp olur diye kaldırıp bakmazsınız, o nedenle ben söyleyeyim, yastığın altına konmuş, dikkatsizce katlanmış ayıcıklı pijamalar.

Koridorun sonuna geldiğinizde hemen karşınızda kalan kapıdan içeri girince de Fıratların yatak odası ama biraz mahremiyete, özel hayata saygı gösterelim, içeri bakmadan geri dönelim, olur mu?

✱

Odaları tek tek gezdiğinizde siz de fark etmişsinizdir (Sevim Karemin'in aniden çıkıp gelecek davetsiz misafirlere, tanımadığı şahısların evine doluşmasına pek sıcak bakmayacağı fikrini şimdilik görmezden gelelim, unutalım, misafirperverlik mefhumuna sadık kalalım, olmaz mı?) ya da meselenin tam adını koyamasanız bile en azından sezmişsinizdir, bu üç oda bir salon, üstelik de ebeveyn banyolu evde aslında, nasıl söylemeli, insanın gözünü ısıran bir şeyler var. Sorun mobilyanın şekli şemaili deseek, hepsi komşu çatlatır düzeyde elhamdülillah, avuç avuç para döküp alındı. Evin planı İstanbul'un çoğu evinden kötü değil, içindeki insanlar ve bu insanların zevkleriyle alışkanlıkları etraflarındaki pek çok insandan farklı değil. Yine de izahı zor ama ev fertleri bile bir uyumsuzluğun farkında. Ne var ki çözüm önerileri muhtelif. Evdeki ahenk yokluğu, farzımsal Fırat'ın annesine göre Sevim'in istediği insana hafakanlar bastıran perdelerin kaldırılmasıyla, Sevim'e göre babasının zoruyla seçtikleri badana renginin değiştirilmesiyle, Sevim'in annesine gö-

re Fırat'ın bekâr evinden getirdiği masa sandalye takımının çöpe atılmasıyla çözülr ancak. Ne var ki senelerdir perdeler de masa sandalyeler de durdukları yerde duruyorlar, bu kendi halinde evceğiz de böyle acayip bir karşılıklı taviz sahası olarak yaşamını büyük sıkıntılar, buhranlar, çatışmalar olmaksızın sürdürüyor.

Hem zaten insan bir evden daha başka ne ister?

**[cümbür
cemaat]**

O cuma günü, ailenin düzenli olarak gerçekleşen büyük akşam yemeklerinden birisi için sıra Sevim'deydi ama vakit öglene yaklaşmasına rağmen Sevim hâlâ akşama gelecek misafirleri için hazır değildi. Yemeğin adını bir türlü koyamadığından bir türlü işe başlayamıyordu. Kendisi kırmızı et sevmiyordu, ama konuklara her gelişlerinde tavuk yapsa cimrilik ediyormuş gibi olacaktı. Bulguru çocuklar ve gençler istekle yemiyordu (Sevim kendini büyükten sayıyordu), pirinç için de şimdi bir de GDO endişesi baş göstermişti. Evde yoğurt yoktu, ama Necmettin enişte bir gazetenin sağlık ekinde yoğurdun faydalarına dair bir yazı okuyalı beri yoğurtsuz öğün geçirmek istemiyor, sofrada yoğurt göremezse vaaza başlıyordu. Fırat'la yeni yeni alışkanlık haline getirdikleri somonu bu kadar büyük bir gruba servis etmeye kalksa annesinden hesap bilmezliğine dair bir araba azar işitirdi. En iyisi yine dalyan köfteydi, yanına bir de makarna. Önden ne çorba pişirsem acaba diye düşünürken terliklerini ayağına geçirdi, yoğurt ve lazım olacak birkaç başka şey almak üzere bakkala yollandı.

✱

Hâlâ sokakta oynayan Nazlı ile arkada odasında saklanan Demir'i saymazsak o akşam orada olması beklenen herkes oradaydı. Ailenin kıdem ve önem bakımından kendisini en üst rütbede gören üyeleri salon balkonunda, gençler ve kıdemsizler ise salonda oturuyorlardı. Birazdan yemek yeneceğini bilen konuklarda görülen minik hareketler, sandalye ve koltuklarında kaykılıp doğruluşlar ve uzun sürecek bir mevzuyla giremeyişler içindeydi herkes. Sevim yerinde hareket ettikçe gözler gayriihtiyari ona kayıyordu. Erkekler nihayet karınlarının doyacağı düşüncesiyle, kadınlarsa sofranın hazırlanışına yardım etmek gayesiyle izlediklerinin farkında bile olmadan izliyorlardı Sevim'i.